

Motion till riksdagen 2023/24:2674

av Jan Riise m.fl. (MP)

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2024 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabell A i motionen.

Motivering

Tabell A Anslagsförslag 2024 för utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	162 821	±0
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	1 068 396	±0
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	1 037 024	±0
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	350 000	±0
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	130 367	±0
2:5 Riksrevisionen	368 817	±0
3:1 Sametinget	63 000	23 121
4:1 Regeringskansliet m.m.	9 450 059	95 155
5:1 Länsstyrelserna m.m.	3 867 590	199 715
6:1 Allmänna val och demokrati	664 640	7 900
6:2 Justitiekanslern	86 572	±0
6:3 Integritetsskyddsmyndigheten	180 976	±0
6:4 Valmyndigheten	61 405	±0
6:5 Stöd till politiska partier	169 200	±0

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
6:6 Institutet för mänskliga rättigheter	51 795	527
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	207 771	10 000
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	20 000	±0
8:1 Mediestöd	1 017 119	50 000
8:2 Mediemyndigheten	81 577	546
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	31 234	317
Summa	19 070 363	387 281

Åtgärder för att stärka demokratin

Den svenska demokratin är stark och livskraftig, men vi får aldrig ta den för given. Vi vill göra det svårare att genomföra grundlägsändringar och stärka domstolarnas oberoende. Vi får aldrig ge upp arbetet för att fler ska engagera sig i demokratin. Fler unga ska få möjlighet att vara med och påverka, därför bör 16 års åldersgräns för rösträtt införas, i ett första steg på prov i svenska kommuner. Ett system med nationella medborgarinitiativ bör också inrättas.

Vi vill också genomföra flera av Kommittén demokratin 100 års förslag, inklusive att inrätta en nationell demokratifunktion och ge länsstyrelserna ett demokratifrämjande uppdrag. För inrättandet av den nationella demokratifunktionen anslår vi 7,9 miljoner kr till 6:1 Allmänna val och demokrati. Till 5:1 Länsstyrelserna anslås 6 miljoner kr för det demokratifrämjande uppdraget.

Hot och hat är också ett stort hinder för journalister, föreningslivet och enskilda opinionsbildare som undviker att göra sin röst hörd på grund av risken att utsättas. Här behövs ett samlat strategiskt arbete som kombinerar ett stärkt rättsväsende och stöd till det civila samhället med satsningar på medie- och informationskunnighet, insatser mot desinformation samt krav på de globala plattformsföretagen. En ny samlad strategi för ökad motståndskraft mot desinformation och näthat behövs. Handlingsplanen Till det fria ordets försvar bör uppdateras och i större utsträckning omfatta civilsamhället. För det ändamålet anslår vi 2,5 miljoner kr i utgiftsområde 17.

Medie- och informationskunnighet och mediestöd

I en tid där de flesta människor, inte minst unga, tillbringar mycket tid i den digitala miljön och exponeras för en flod av olika budskap är förmågan att kritiskt analysera information och olika källor viktigare än någonsin tidigare. Vi vill också att samordningen av medie- och informationskunnighetsfrågor (MIK) ska förbättras mellan samhällets olika sektorer. Som ett naturligt nästa steg anser Miljöpartiet att en nationell strategi för MIK bör tas fram. Ett sådant arbete bör ske i nära samarbete med de aktörer som påverkas i störst mån. För det ändamålet anslår vi 2,5 miljoner kr i utgiftsområde 17.

Alla människor, oavsett var i landet, ska ha tillgång till allsidig nyhetsförmedling av hög kvalitet. Vi vill ytterligare stärka förutsättningarna för oberoende, granskande

journalistik och fortsätta bygga bort så kallade vita fläckar, områden med svag journalistisk bevakning. Mediestödsutredningen redovisade sitt förslag den 27 juni 2022. Miljöpartiet är positiva till att fokuset i det nya stödet är att det ska finnas nyhetsmedier över hela landet. Vi är dock oroade för att mediemångfalden på nationell nivå riskerar att tappa mark när företag av mindre storlek riskerar att möta en tuff ekonomisk situation. Det är viktigt att säkerställa ett bra stöd till dessa medier. Vi skjuter därför till 50 miljoner kr i ökade medel till 8:1 Mediestöd för att övergången till ett nytt system ska fungera väl.

Värna kulturråden

De utsända kulturråden spelar en viktig roll såväl för diplomatin och det demokrati-främjande arbetet som för Sveriges kulturliv och dess internationalisering. Kulturråds-verksamheten ska värnas och ges en långsiktig finansiering. Finansieringen ska ske genom befintliga medel till 4:1 Regeringskansliet.

Regional samordning av klimat- och energiomställning

För att stärka genomförandet av klimat- och energiomställningen på lokal och regional nivå utökas finansieringen till 5:1 Länsstyrelserna med 100 000 000 kr.

Språk- och kultursatsningar för nationella minoriteter

I Sverige har vi ett urfolk, samerna, och ytterligare fyra nationella minoriteter – judar, romer, tornedalingar och sverigefinnar. Det innebär ett särskilt åtagande från samhällets sida att till exempel se till att barnen kan lära sig sitt språk i skolan och att äldre får tala sitt språk när svenskan inte räcker till. Att ha tillgång till sitt språk och sin kultur är en rättighet som ska vara självklar.

Miljöpartiet vill permanenta finansieringen av språkcentrum och övriga förstärkningar av minoritetspolitiken, permanenta de höjda anslagen till romsk inkludering samt öka finansieringen till kultursatsningar. Vi vill också se kunskapshöjande insatser och inrätta informationscentrum om judar, romer, sverigefinnar och tornedalingar. Dessutom bör nationellt minoritetsspråk införas som eget ämne i skolan.

För att finansiera detta förstärker vi språksatsningen på nationella minoriteter med 10 miljoner kr från och med 2024. Detta ska säkra språkcentrumens utveckling samt tillse att minoritetsorganisationerna får långsiktiga förutsättningar. Regeringen planerar, som det får förstås, att stryka satsningen på nationella minoritetsspråk från 2025. Miljöpartiet vill i stället göra satsningen permanent. Från 2025 görs en total satsning om 100 miljoner kr inom ramen för anslag 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter. Vi tillför 10,5 miljoner kr för romsk inkludering från och med 2025, anslag 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer.

Stärkta insatser för urfolket samerna

Sametinget har efterfrågat ytterligare resurser för att stärka sin verksamhet, något Miljöpartiet är beredda att tillskjuta i form av ökade förvaltningsanslag och en ökad

kulturbudget. Sametinget behöver stärka sin verksamhet, inte minst för att täcka upp för ett större arbete och fler ärenden än förutsett med konsultationsordningen. Vi vill ge Giron Sámi Teáhter ett nationellt uppdrag och tillför 8 miljoner kr i utgiftsområde 17. Stödet till teatern bör stegvis utökas under 2025 och 2026. Stödet på 5 miljoner kr till det samnordiska språksamarbetet Sámi Giellagáldu har stor betydelse för bevarandet av de samiska språken. Den satsningen bör nu permanentas i utgiftsområde 17. Samerna har rätt till sin kultur och sin historia. Kvarlevor och offergåvor finns i olika samlingar och på museer runt om i landet. Det är orimligt att det samiska folket ska behöva finansiera det staten har tagit ifrån dem. Våren 2022 riktade riksdagen ett tillkännagivande till regeringen om att den bör utreda förutsättningarna för att ta fram ett sammanhållet regelverk för repatriering. Det är viktigt att detta genomförs och att staten tar ett stort ansvar för att finansiera insatserna. Vi inrättar också ett särskilt anslag för samisk idrott inom ramen för sametingets budget, 3:1 Sametinget.

Jan Riise (MP)

Camilla Hansén (MP)

Amanda Lind (MP)

Ulrika Westerlund (MP)

Annika Hirvonen (MP)

Rasmus Ling (MP)